

ŽIVOT S INDUSTRIJSKOM BAŠTINOM

Publikacija radova mladih na temu
industrijske baštine
Siska i Sisačko-moslavačke županije

**Život s industrijskom baštinom
Publikacija radova mladih na temu
industrijske baštine Siska i Sisačko-moslavačke županije**

NAKLADNIK:
Agencija lokalne demokracije Sisak

AUTORICE:
Klara Počekal Ivičinec
Paula Raužan

UREDNUĆA:
Paula Raužan

LEKTURA:
Milana Sadiković Lukić

FOTOGRAFIJE:
Arhiva projekta

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Color Unit

Sisak, svibanj 2020.

ISBN 978-953-59910-1-4

Potpore Europske komisije proizvodnji ove publikacije ne predstavlja potporu sadržaju koji odražava samo stavove autora i Komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

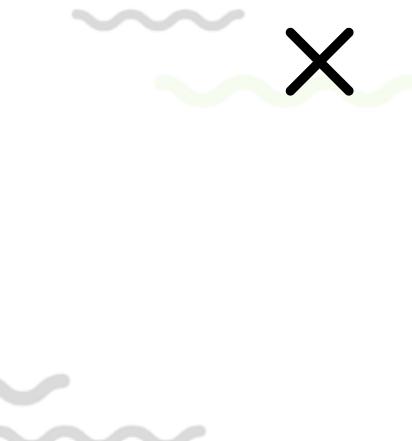
Sufinancira Europska
unija u okviru programa
Europa za građane

Život s industrijskom baštinom

Publikacija radova mladih na temu industrijske baštine Siska i Sisačko-moslavačke županije

Klara Počekal Ivičinec
Paula Raužan

Agencija lokalne demokracije Sisak
svibanj, 2020.

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Poezija.....	4
Proza.....	7
Akrilna platnu.....	8
Fotografija.....	9
Crteži i skulpture.....	10
Celograffiti.....	11
CLINKprojekt.....	12

**CLINK - KULTURNO
NASLJEĐE KAO POVEZNICA
RAZLIČITOSTI EUROPE**

27.9.2019.

12:00-18:00

**NKČ "VLADO GOTOVAC"
SISAK/OGRANAK CAPRAG**

POP-UP GALERIJA

ŽIVOT S INDUSTRIJSKOM BAŠTINOM

PROGRAM:

12:00 - OTVORENJE POP-UP GALERIJE

**12:30-18:00 - IZVEDBA RADOVA MLADIH
UMJETNIKA**

**13:00-18:00 - CENTAR HUMANIKA: BRZA
ZDRAVA HRANA/PRIPREMA I DEGUSTACIJA**

13:30-14:30 - GLAZBENA TOČKA/LITTLE VEX

13:30 - 15:30 - RADIONICE ZA DJECU

14:30 - 17:30 - VOĐENI OBILASCI PARKOM

SKULPTURA

PRIJAVE: 14:30 /15:00/16:30

UVOD

Publikacija „Život s industrijskom baštinom“ okuplja radove mladih na temu industrijske baštine Siska i Sisačko-moslavačke županije nastale povodom održavanja Pop-up galerije 27. rujna 2019. godine u Sisku na platou ispred Ogranka Caprag Narodne knjižnice i čitaonice „Vlado Gotovac“.

Mladi su umjetnici izveli i predstavili svoje radove u različitim formama: poeziji, prozi, akrilima na platnu, fotografijama, crtežima i skulpturama te celografitima. Pop-up galerija održana je kako bi se mladi upoznali s kulturnom baštinom svoje zajednice i države, a radi njezinog održivog korištenja. Ovakav format neformalnog javnog umjetničkog prikaza, poznate javne prostore prikazuje u drugom svjetlu, pridonoseći tako novom urbanom identitetu grada. Potiče gledatelja na interakciju s umjetničkim djelima te ih nastoji navesti na razgovor i raspravu o relevantnim društvenim pitanjima.

Tako smo posjetitelje putem kratke ankete pitali na koji se način može koristiti, zaštititi i promovirati industrijsko nasljeđe Siska među mladima. Odgovori su uključivali: posjete osnovnim i srednjim školama i direktnе razgovore s učenicima, program obrazovanja mladih o industrijskom nasljeđu, posredstvo knjiga i filmova, inicijativu u zajednici kao što je pop-up galerija, osobni angažman pojedinaca, otvaranje infocentra, provođenje volonterskih akcija, promicanje umjetnosti, posjete Parku skulptura te prenamjenu industrijskih pogona kao što je PISAK, u kojima bi se održavali različiti događaji koji će popularizirati industrijsko nasljeđe, promociju industrijskog nasljeđa kao turističke atrakcije, stvaranje robne marke povezane s industrijskim nasljeđem koja će se upotrebljavati za proizvodnju različitih predmeta koje mlađi ljudi koriste.

Organizatori su Pop-up galerije Agencija lokalne demokracije Sisak, Gradska muzej Sisak i Gradska galerija Striegl u suradnji s Narodnom knjižnicom i čitaonicom „Vlado Gotovac“ Sisak.

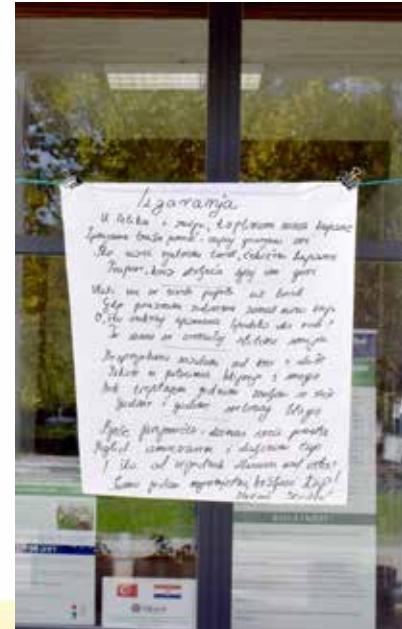
Pop-up galerija održala se u okviru projekta CLINK – Kulturno nasljeđe kao poveznica različitosti Europe kojeg sufinancira Europska unija kroz program Europa za građane te u okviru 7. Dana industrijske baštine grada Siska.

POEZIJA

MATEA STRIŽIĆ

Tijekom studija francuskog jezika i filozofije razvila je interes za društvenu problematiku i suvremenu filozofiju, egzistencijalistička pitanja te etiku i estetiku prateći filozofske sustave 20. stoljeća.

Refleksijom pjesme opisuje sisačku kulturnu baštinu koja predstavlja industrijski aspekt grada aludirajući na nekadašnju Željezaru Sisak i njene pogone koji su se „ugasili“ te od čega danas imamo samo umjetnost koja predstavlja sve bogatstvo od kojeg smo nekoć živjeli. Spominje vrijedni narod koji je mukotrpno radio tijekom desetljeća u svome gradu, a preko noći ostao bez vlastite egzistencije.

Izgaranja

U čeliku i znoju; toplinom sunca kupane
Zjenicama traže pomoć - vapaj granjem ori
Što nosi vjetrom teret, čekićem lupane
Trupove, kroz stoljeća sjaj im gori

Vlati im se uvele popele uz bridi
Gdje praznim zidovima zanat mirno kriju
O, što onkraj spomena ljudsko oko vidi?
To samo se oronuloj slitini smiju

Besprijkorno sazdani od krvi i duše
Tekoše u potocima htijenje i snaga
Dok treptajem jednim zemljom se ruše
Godine i godine srebrnog blaga

Bješe prijemčiv – danas srca prosta
Pogled izmrcvaren i daljinom tup
I što od vrijednih dlanova sad osta?
Samo jedan neprimjetni, kržljavi stup!

INES KOSUTRIN

Pisanjem se bavi od mladosti, a 2014. izdaje svoju prvu samostalnu zbirku poezije, Papirno more. Pjesme objavljuje kako u domaćim, tako i u internacionalnim (regionalno i šire) zbornicima i časopisima. Na međunarodnom natječaju „Concorso internazionale di poesie e teatro Castello di Duino“ 2018. godine osvaja treću nagradu.

Pjesma je koncipirana u šest blokova/segmenata. Zajednički je naslov „Kovačnica betonskih snova“, a svaki blok nosi i svoj podnaslov. Iako je pjesma primarno inspirirana Capragom i Parkom skulptura, ona također u sebi nosi elemente osvrta na stil arhitekture karakterističan za period od 1970. do 1990. Blokovi prate i političko stanje perioda (prva dva bloka period su socijalizma, druga dva period 90-ih godina prošloga stoljeća, tj. prijelazni period, i zadnja dva govore o trenutnom vremenu).

Kovačnica betonskih snova

Evolucija

Novo je doba
I svi smo jednaki
Hajde da se živi jednakost živjela ona
Ljudska je sreća lagana meta
Malo igre malo kulture
Dajte im košnice sa dovoljno zelenila
Svi će biti vrijedne pčelice
I tako živjeti i umirati i rađati se -
Živjeli mi.

Konstrukcija

Ljudi nisu samo objekti
Krajputaši
Oni su ornamenti ovog poretka
Govornici sistema posvećenog njima
Gradovi žive njihov ritam
Kreacije i prokreacije
Kreativnosti
Jednosmjerne ulice
Gdje sve ima viši cilj
Gdje se upire svom snagom za sreću
Onih jednakijih
Jer onda i jednak logično moraju biti sretni

Revolucija

Raspetih jedara od idealja
Ponovno se gradi svijet
I ništa nije isto
Beton nije beton
Metal nije metal
Metak nije smrt
U prošlosti čemo utopiti sve što smo
prerasli
Moćni vrli političari nas vode u novo vrlo
doba
Lozinka je napredak
Sjajan poput kroma

Dekonstrukcija

Neki se parkovi namjerno rjeđe kose.
Neke se zgrade namjerno rjeđe paze.
Neki se ljudi namjerno češće gaze.
Neke je ljude jednostavno sram
Pa u ime vlastitog stida
Zanemaruju
I niječu pale idole.
Spuštenih se glava prolazi kraj
svakodnevnih
Svjedoka nasmijane mladosti.

Devolucija

Vjetar turpija hrđava krila leptira.
Glave maslačaka ne otkidaju
Nevine dječje ruke
Jer u betonskim kavezima vladaju
Stvarnosti daleko proširenije
Od jednog parka.

Rekonstrukcija

Naoštrenih osmijeha
Ljudi se međusobno žvaču i grizu i ruše.
Stari snovi dolaze na naplatu,
Svi su jednakci:
Jednako niski
Jednako plitki
Jednako maleni pred prirodom što ih
Velikodušno prima k sebi u prsa
(Za pristanak nitko ne pita).
Iz podzemnih parkova raste cvijeće
Trajnije no ono od pukog željeza.
Nevoljko istrgnute iz sna,
Skulpture srušenog sustava
Stisnutih usana
Pesnicama pokazuju put:
Dolje.
Odozdo tek život može opet krenuti gore.

PROZA

DIJANA ARSLANOVIĆ

Dijana Arslanović rođena je 1. prosinca 2001. godine u Sisku. Pohađa Ekonomsku školu u Sisku. Oduvijek je voljela izražavati svoje misli pisanjem proze. Tako je u sklopu Pop-up galerije napisala tekst koji opisuje odrastanje željezarske djece koja su svoje djetinjstvo proživjela tik uz skulpture u Capragu, ali i odraslih koji se rado prisjećaju davnih vremena zlatnog doba industrije u Sisku.

Caprag i njegove skulpture

Caprag je duže vrijeme bio zaboravljeni dio našeg grada. U jednom dijelu vremena u njemu ništa važno nije postojalo osim jedne osnovne i jedne srednje škole, te par kafića i manjih trgovina. Bazen je bio, pa se zatvorio. Caprag je duže vrijeme izgledao kao napušteni minijaturni grad. Iako sam tamo provela većinu svog djetinjstva, nikad mi zapravo nije prirastao srcu nego onda kada sam uzela svoje stvari i otišla.

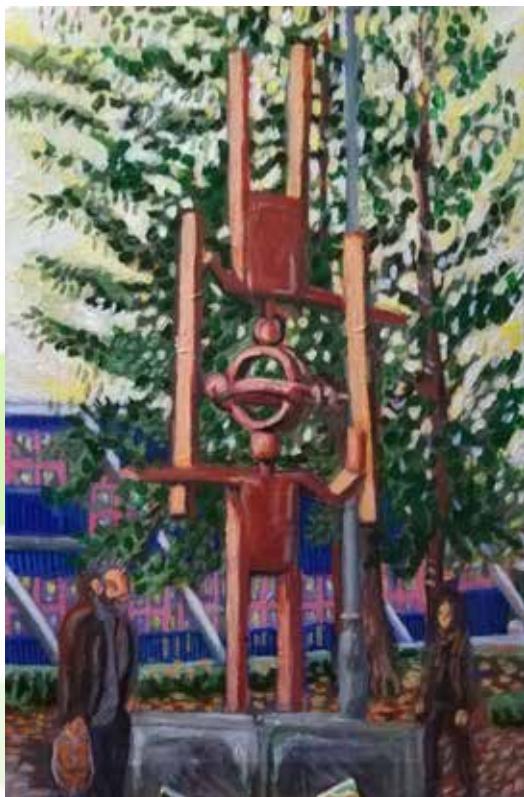
Novi bazen se otvorio, što je navelo gradske ljudе da i oni dođu u naš zaboravljeni dio. Toliko djece na jednom mjestu, koji su došli svojom voljom, nisam vidjela od onda kad smo se svi u parkiću skupljali da bismo zvonili na parafonima, igrali nogomet i kasnili kući pa bi se mama hvatala za glavu zbog silne prljavštine. Ali to je dio za djecu i mame, te ponekog tatu kojeg je žena nagovorila.

Caprag krasи još jedan mali dio. Njegove skulpture koje su tamo već dugi niz godina, a djeca u svojoj razigranosti ih ni ne primjećuju. Skulpture Capraga su odigrale poseban dio u mom životu. Kraj skulpture kod knjižnice sam prvi put tokom igre pala, razbila koljeno, kasnila na sat i tad sam prvi put izgrđena na nastavi i nikad nisam požalila. Zadnji put kad sam stajala pored te skulpture, već sam shvaćala da je pisanje nešto što mi paše i da su riječi, slova i rečenice moji najbolji prijatelji. Tad sam shvatila da nekog i volim. Pokraj skulpture iza jedne zgrade kod Bille, današnje Lonie, prvi put sam shvatila koliko je djedova uloga može biti puno jača od uloge roditelja u djetetovom životu, a zadnji put kad sam stajala sam prvi put zaplakala.

Za svaku još skulpturu mogu nabrojati po prvi i zadnji put, ali mi se jedna duboko urezala u srce. Skulptura kod bazena. Oduvijek sam bila problematično dijete i nikad nisam voljela autoritete, sve što je zabranjeno morala sam napraviti. Nema stvari koje je mama rekla nemoj a da ja nisam napravila. Kod te skulpture sam shvatila koliko čovjek zbog sebe, može povrijediti druge, a na kraju i samog sebe. Zbog nekog otpora prema sebi, prema drugima, prema sustavu.

Kraj te skulpture sam donesla odluku koja mi je promijenila čitavo gledište na svijet. Odluka da promijenim sebe. Skulpture su važan dio nas i važan dio našeg grada. Svaka od njih donosi nešto sa sobom, neka priča se krije iza njih. Sve ih treba prigriliti jer su one dio nas, dio naših života ili od naših predaka. Sve su priče važne ako ih dobro razumijemo.

AKRILI NA PLATNU

Antipodi

Neka druga planeta

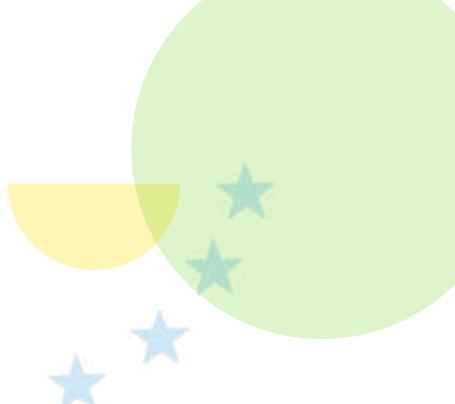

Učeličen

DANIEL BARUKČIĆ

Amaterski se bavi likovnom umjetnosti u slobodno vrijeme. Slikarstvo je najupečatljivije u njegovom radu. Trudi se stvoriti svoj osobni prepoznatljivi pečat. Ideja je bila postaviti skulpture u suptilno dominantan položaj, jer iako su prisutne, one u cjelini s prirodom postaju jedno. Također, one predstavljaju jedno sjećanje na neka prošla vremena, industriju koja se ugasila, a zajedno s tom industrijom i ove skulpture s vremenom nestaju.

FOTOGRAFIJA

MIROSLAV ARBUTINA

Godine 1999. s grupom sisačkih fotografksa osniva Foto klub „Siscia Obscura”, čiji je i predsjednik. Polaznici Miroslavova tečaja fotografije, koji je trajao 2 tjedna, primijenili su naučeno fotografiranjem industrijske baštine grada Siska. Autori su fotografija: Patrik Kovač, Ana Marcia Schneider, Leon Eid, Juraj Vrkljan, Domagoj Stojanović, Marija Pavlenić, Ema Dugandić i Lana Radanović.

CRTEŽI I SKULPTURE

Učenici Srednje škole Petrinja crtežima i skulpturama, pod mentorstvom profesorice Ljiljane Lekanić Kljaić, na svoj su način prikazali svoje viđenje industrijske baštine grada Siska.

Ivana Povolnjak – crtež i skulptura; Monika Kardaš – crtež; Nola Haler – crtež; Carmella Lipak Štifančić – skulptura; Ana Šušmeg, Martina Prosen i Petra Mandić – zajednički rad: plakat o Capragu i Parku skulptura; Klaudija Dujlović, Elena Stanešić i Natalia Perković – zajednički rad, skulptorska dva objekta; Marta Vidnić – skulptura.

CELOGRAFITI

DARIO ŽUPANIĆ I SVEN HEREG

Od srednjoškolskih dana pokazuju interes prema oslikavanju gradskih prostora sprejевима. Tijekom održavanja Pop-up galerije u Sisku, Dario i Sven pokazali su građanima iz prve ruke kako nastaju grafiti inspirirani industrijskom baštinom grada Siska. Celografiti – stil oslikavanja sprejевима, oslikava se plastična folija omotana oko već postojećih elemenata, na odabranoj lokaciji.

Naziv projekta: CLINK – Kulturno nasljeđe kao spona različitosti Europe

Trajanje projekta: 1/1/2019 – 30/6/2020

Projekt financira: Europska komisija kroz program „Europa za građane“

Sažetak projekta: Cilj je produbiti vezu među ljudima iz 10 zajednica, iz 3 države članice Europske unije (Hrvatska, Francuska, Grčka) i 4 zemlje izvan Europske unije (Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Albanija) te kulturnog nasljeđa koje ih okružuje, kao i podignuti svijest o vezama i mjestu koje njihovo vlastito kulturno nasljeđe zauzima na tapiseriji bogatog i raznovrsnog kulturnog nasljeđa Europe.

Nositelj projekta: Agencija lokalne demokratije Mostar, Bosna i Hercegovina

Partneri: Agencija lokalne demokracije Sisak (Hrvatska), Centar lokalne demokratije Subotica (Srbija), Centar lokalne demokratije LDA Knjaževac (Srbija), Agencija lokalne demokratije Prijedor (Bosna i Hercegovina), Agencija lokalne demokratije Zavidovići (Bosna i Hercegovina), Agencija za lokalnu demokratiju Nikšić (Crna Gora), Agencija lokalne demokracije Albanija, Omma Studio (Grčka), Asocijacija Agencija lokalne demokracije (Francuska)

AGENCIJA LOKALNE DEMOKRACIJE SISAK
Local Democracy Agency Sisak

Local Democracy Agency
Centar Lokalne Demokratije
Hrvati Demokrata Koprivnica
SUBOTICA

AGENCIJA LOKALNE DEMOKRACIJE SISAK
Local Democracy Agency Sisak

Agencija lokalne demokracije Sisak je nevladina i neprofitna organizacija osnovana 1996. godine kojoj je cilj podrška razvoju lokalnih demokratskih procesa, promoviranje ljudskih prava, aktivnog građanstva i međunarodne suradnje. Koristimo specifičnu metodologiju multilateralne decentralizirane suradnje u partnerstvu s lokalnom/regionalnom samoupravom, organizacijama civilnog društva i ostalim dionicima.

Naše vrijednosti:

- Poštivanje ljudskih prava • Uvažavanje različitosti • Kultura mira •
- Međukulturalnost • Aktivno građanstvo •

Adresa: Lj. Gaja 2A, 44000 Sisak
Tel: +385 (0) 44 521 227
E-mail: Ldesk-si@sk.t-com.hr
www.Lda-sisak.hr
www.vcs.Lda-sisak.hr

